

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Bata-mare), Avrigeana, Bădnățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Cămpiana, Cârșoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișerul, Hașegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavosdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf), Iulia, Lăpușana, Ligeșiana, Lipocana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Cornăreva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Nera, Noiana, Olteana, Oranciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilva-mare), Rîureana (Cap. Mânăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercădiana, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Tibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmartin), Vulturul, (Tâșnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 țilari.

Situația financiară.

Situația financiară este cât se poate de gravă. Lipsa și scumpetea de bani este atât de mare, cum numai în anul de criză 1907 s'a mai pomenit. Și surprinzător este, că aceasta lipsă și scumpete extraordinară de bani se manifestează într'un timp, când de altădată sezonul banilor scumpi era de mult trecut și piața de bani de regulă era ajunsă în stare normală. Gravitatea situației nimic nu o caracterizează mai bine decât faptul, că unele bănci de emisiune din străinătate, Norvegia și Rusia, s'au văzut îndemnate în ultimele zile a-și urcă etalonul oficial. S'au svonit chiar că Banca Austro-Ungară încă s'ar pregăti la luarea de astfel de măsuri — în timp apropiat, svon, care a dat prilej secretarului general Pranger a face asupra situației financiare nouă enunțării, pe cât de interesante, pe atât de instructive, pe cari le redăm pe scurt, fără nici un comentariu, de cari dealcum nici nu au nevoie, fiind destul de lămurite.

Lipsa numărării ce se resimte deja de luni de zile pe piețele de bani — zice Pranger — este o apariție internațională. Incordarea piețelor din Franța, Germania și Anglia și-a avut efectul său și asupra pieței indigene de bani, căci au încetat ofertele din străinătate, îndeosebi cele din Franța, capitalurile franceze aflând plasare rentabilă parte în patrie, parte în alte continente, America de

sud etc. Rezerva capitalurilor franceze a fost pricinuită afară de aceasta și de considerații politice.

Fără privire la motivele, cari au dat naștere lipsei de bani — zice mai departe Pranger — lumea financiară și comercială dela noi, trebuie să se împace cu situația aceasta și să facă ceea ce este între împrejurările date trebuie să facă. Plățile, reclamate în străinătate de bilanțul comercial continuu pasiv al monarhiei trebuie făcute sub toate împrejurările. Și o balanțare a bilanțului de plată trebuie să urmeze. Aceasta se poate sau prin o urcare a exportului sau prin restrângerea importului. Rămânând neschimbată actuala pasivitate a bilanțului comercial și de plată a monarhiei, fără ca saldul pasiv să fie paralizat prin plasări de bani din străinătate, monarhia este expusă la retrageri de mari cantități de aur în străinătate, care nu poate rămâne fără efect nefavorabil asupra valutei. Iar a veghea asupra stabilității și integrității valutei este una din principalele nizuințe și datorințe ale conducerii Băncii Austro-Ungare. Indată-ce Banca observă o prea mare disproporție între acoperirea metalică și între circulația banenotelor, trebuie imediat să se cugete la mijlocul de remediere, care consistă în urcarea etalonului. Dacă va urmă aceasta, sau nu în curând, nu se poate ști. *Dar cu cât lumea comercială și financiară — continuă Pranger — va ținea mai mult seamă de avertismentele, ce i s'au adresat în timpul din urmă în mod destul de lămurit și va căuți să-și restrângă afacerile, să-și reducă angajamen-*

tele. pentru a ajunge la o mai mare lichiditate a capitalurilor străine, cu cari operează — cu atât mai puțin probabilă va fi necesitatea de a urca etalonul oficial.

Criza actuală de bani, cu consecvențele ei și cu neliniștea cauzată și pân'acum cercurilor conducătoare ale băncilor, va trebui să fie un puternic indemn pentru acestea de a da ascultare măcar acum cuvântului de admoniere al cercurilor conducătoare supreme ale vieții financiare din monarhie și a contribuțului, cu toatele, la îmbunătățirea situației. Aceasta mai ales în vederea viitorului, a sezonului de toamnă, când și între împrejurări normale cererile de bani sunt mai intensive și piața mai încordată.

Banca generală de asigurare.

(Urmare).

În privința mijloacelor de acțiune, Vă putem spune, că Banca noastră de asigurare și-a început lucrările în condițiuni tot atât — în unele privințe chiar mai favorabile, ca cele mai însemnate societăți de asigurare din întreaga monarhie. *Condițiile ei de asigurare*, care formează baza oricărei afaceri de acest fel și cărora noi în viața de toate zilele nu obișnuim să le dăm atențiunea ce li-se cuvine, sunt tot atât de liberale și de umane ca a oricărei societăți, ce să respectă. Ele au în vedere în prima linie interesul asiguraților, căci direcțiunea băncii de asigurare, a înțeles prea bine că prin aceea că o bancă — cum durere sunt destule — își întocmește meșteșugit condițiile și adecă astfel încât să poată eluda ori și când interesele asiguraților, lucrează direct contra intereselor sale. Direcțiunea noastră s'a pus pe un punct de vedere real și moral. Ea voiește și are mare nădejde că tocmai prin felul human și liberal în care sunt făcute condițiile de asigurare, să câștige încrederea poporului, aceea încredere pe care agenții și societățile străine au compromis-o atât de greu prin momeli și înșelăciuni. În urmare, pot asigura pe ori și cine, onorată adunare, că nu veți întâlni o bancă de asigurare cu condițiuni de afaceri mai umane și mai liberale ca a noastră.

Alături cu condițiunile ei de asigurare stau și *premiile, respective taxele de asigurare* așa că ceea-ce am putut zice despre cele dintâi, pot zice cu conștiința liniștită și despre cele de al doilea. În asigurările de foc nu veți găsi, Onorată adunare, nici o singură societate solidă, care să lucreze mai ieftin decât banca noastră. Se poate, că — la aparență numai — să se găsească ici colo câte un caz în care

premiile altor societăți să apară mai mici ca ale noastre. Aceasta însă numai la aparență, pentru că puse acele în mâna unui om cu pricepere pentru astfel de lucruri, va putea dovedi imediat că sunt lucruri meșteșugite. Premiile adoptate de noi sunt cele mai reduse premii cu care se poate lucra cinstit; sunt acele premii, cari le-au adoptat toate societățile mari, ca singure corăspunzătoare pentru o gestiune solidă de afaceri. — Dar nu numai la asigurările de foc, ci și la cele de viață — și încă la aceasta poate fi mai mult ca la cele dintâi — premiile noastre sunt mai avantajoase ca a altor societăți. Faceți o comparație și Vă veți convinge. Se poate însă, ca în fața acestei constatări, unii dintre Dv. să se vor întrebă, cum se poate și oare firesc lucru este ca o societate nouă să aibă premii, taxe de asigurări mai eftine ca alte societăți vechi și cu renume? Ei bine, Domnilor, la o astfel de întrebare, pe care o aflu foarte îndreptățită, mă văd silit să Vă dau unele explicații. Premiile de asigurări asupra vieții se compun din două elemente: din premiul însuși și din camăta cu care se fructifică acest premiu. Aceste două elemente stau între sine în raport invers. Cu cât camăta este mai mică, cu atât premiul este mai mare și din contră cu cât camăta este mai mare, cu atât premiul este mai mic. Societățile de asigurare când fac calculele premiilor lor, trebuie să țină seamă totdeauna de împrejurarea că dobânda ce o iau de bază la calculare să nu fie mai mare ca dobânda cu care de fapt își pot fructifica capitalele lor. Și cu cât vom înainta mai cătră apus, cu atât — abundența de bani fiind mai mare — dobânzile vor fi mai mici și deci premiile mai mari. Din contră la noi, unde se pot socoti dobânzi mai mari, premiile vor fi mai mici. Astfel și în cazul nostru pe când cele mai multe societăți își au calculate premiile pe baza unei dobânzi de $3\frac{1}{2}\%$, noi am calculat pe baza de 4% dat fiind că cu acest procent ori și unde și ori și când ne putem fructifica ușor și sigur capitalele noastre. Iată deci taina pentru ce premiile noastre sunt și vor fi totdeauna mai lesne ca a altor societăți. Ele constituie un mare favor pentru noi și o însemnată ușurință pentru clientela noastră.

Aflându-ne noi, deci în o astfel de situație favorabilă în ce privește condițiile și premiile de asigurări, o mare parte din concurența străină — văzând că pe acest teren suntem invulnerabili — și-a luat refugiul la alte arme, pe cari îmi pare bine că am privilegiul să le deslușesc înaintea Dv. — Astfel între mijloacele cu cari concurența străină caută să uneltească în contra Băncii noastre de asigurare este și afir-

mațiunea că această bancă — tineră fiind — nu dispune de rezerve și astfel n'ar putea oferi garanția pe care o oferă societățile mai vechi. E o afirmațiune aceasta, care prinde ușor, mai cu seamă că publicul cătră care se adresează, n'are cum fi în clar cu natura rezervelor la la societățile de asigurare. La institutele de asigurare, rezervele nu sunt ale acestora, ci ale asiguraților. Băncile de asigurare sunt obligate prin lege, ca din aceea ce plătesc asigurații, adecă din premii, să pună an de an o anumită sumă la o parte ca rezerve, din care să poată apoi garantă îndatoririle ce le au față de asigurați. Cu alte cuvinte, rezervele acelea — în ultima analiză — sunt nu numai ale asiguraților, ci și pentru asigurați. Și cu cât o bancă are mai multe rezerve de această natură, are și mai multe îndatoriri, mai multe angajamente față de asigurații săi. Mărimea rezervelor unei bănci de asigurare nu este atât o dovadă a puterii ei, deci a încrederii ce o merită, ci o dovadă că are mulți asigurați și multe angajamente. Ba, cutezăm a zice, că dacă s'ar afla cineva, care să cerceteze rezervele cu cari adeseori se laudă unele bănci de asigurare, să vadă în ce raport stau aceste rezerve față de angajamentele societății, stăm buni, că la unele s'ar afla multe crâmpițe, cari ar dovedi tocmai contrarul dela ceace vor să arate zeloșii apostoli ai concurenței străine. O bancă solidă în serviciul căreia stau oameni conștienți și serioși nici când nu indică rezervele ca mijloc de luptă contra altei bănci, căci bine se știe că aceste rezerve nu sunt altceva decât îndatoriri. Așa fiind am pune întrebarea, de unde și pentru ce să aibă astăzi banca noastră rezerve, când abia și-a început activitatea? Putem însă spune de pe acum ori și cui, că în direcțiunea și comitetul de supraveghiere al Băncii noastre de asigurare ocupă loc astfel de bărbați serioși, cari atunci când va veni timpul ca această bancă să-și stabilească rezervele, le va stabili cu mult mai riguros decât se face aceasta la alte bănci, așa că rezervele ei vor fi relativ cu mult mai bune și mai demne de încredere ca a multor alte bănci de asigurare cu reclamă mare. Pentru asigurații băncii noastre totdeauna se vor pune și adună rezervele de lipsă, așa că în privința acestora publicul nostru poate avea deplină liniște și toată încrederea.

Dar conducerea Băncii noastre de asigurare e conștie de răspunderea, ce o ia față de asigurații săi, și se va îngrijii nu numai de rezervele necesare, impuse de lege, ci a căutat deja și până acum, ca și pe altă cale să procure siguranța pentru sine și pentru afacerile ce le va face. Astfel pentru ca banca să fie pusă

la adăpostul ori cărei pagube, ce ar putea proveni peste combinațiunea omenească și pentru ca și asigurații săi să aibă încredere și interesele lor să fie cât mai bine servite, — direcțiunea s'a îngrijit ca afacerile băncii să fie reasigurate la cele mai renumite și serioase societăți din patrie și străinătate. Reasigurarea se numește acea operațiune financiară, prin care o bancă asigură și ea o parte a afacerilor sale la alte societăți, așa ca dacă obvin pagube, acestea i se restituie — în proporția reasigurării — de societățile reasigurate. Și e bine să se știe că în privința reasigurărilor, direcțiunea băncii noastre a făcut tot posibilul, căutând să câștige cât mai multă garanție pentru sine și asigurații săi. În chipul acesta, la asigurațiile de foc ea poate să reasigure — conform rizicului — cât dorește. Ea poate reasigura — și o și face — la obiectele mai periclitare de foc un procent mai mare, iar la cele mai puțin periclitare un procent mai mic, totdeauna amăsurat împrejurărilor și intereselor ei bine pricepute. Tot asemenea și la asigurațiile asupra vieții omenești reasigură, la cele împreunate cu caz de moarte o sumă mai mare, iar la cele pentru cazul de viață — la cari deci rizic nu există — o sumă minimală, disparentă chiar. Cu cât suma asigurată e mai mare, cu atât e mai mare și reasigurarea, pentru că banca noastră nu ține asupra contului ei, decât numai atât, cât puterile ei supoartă cu ușurință. În măsura în care se va întări, va urca angajamentul propriu.

(Va urma).

Intruparea și organizarea mișcării cooperative la noi.

Precum am anunțat pe scurt în numărul nostru ultim dl *Vas. C. Osvadă* a prezentat Comitetului central al „Asociațiunii” o propunere pentru intruparea și organizarea mișcării cooperative la noi în legătură cu darul de K 50,000 al marelui mecenat Vasile Stroescu. Pentru studiarea materialului prezentat și facerea de propuneri concrete cătră comitetul central s'a ales o comisiune, care — precum suntem informați — se va întruni la o consfătuire deja Duminecă în 31 Martie a. c., în Blaj sub prezidenția dlui *Ioan F. Negruțiu*.

Iată în întregime propunerea dlui *Osvadă* împărțită în trei părți principale:

1. Pregătiri și propagandă.

2. Inființarea tovărășiilor: sistem conducere, control, felul tovărășiilor, relațiile lor cu celelalte așezăminte economice și financiare.

3. Finanțarea și raionarea tovărășiilor.

A. Inceputul organizației noastre economice e făcut prin băncile românești existente prin urmare completarea acestei organizații prin tovărășiile sătești,

după părerea mea nu se poate face decât căutând și exploatănd toate momentele și relațiile, în cari interesele băncilor se completează prin tovărășii și în cari tovărășiile pot avea sprijinul băncilor noastre.

Onorând intențiile fondatorilor primului nostru institut financiar „Albina“, cari au privit tovărășiile dela început ca mijloace de muncă economică, se impune să reluăm firul acestei lucrări încercate, dar atunci nereușite, se înțelege luând în seamă împrejurările schimbate de azi. Căci și azi se pare, că pusă la fel chestiunea cu intenția fondatorilor „Albinei“ tot atât de puține șanse de reușită ne-am asigură. Va trebui dar să conformăm acțiunea așa, ca, pe de o parte să fie asigurată independența acțiunii cooperative, pe de altă parte această acțiune să fie sprijinită de băncile noastre, alătura cu „Asociațiunea“ și cu Consistoarele bisericilor noastre.

În conducerea mișcării cooperative, pe lângă puținii cooperatori, ce-i avem să ia parte câte unul ori doi reprezentanți ai „Solidarității“, ai „Asociațiunii“ și ai bisericilor gr.-ortodoxe și greco-catolice. În felul acesta dela început cooperația și-ar asigura sprijinul întregii puteri organizate a neamului nostru.

Deși noi azi avem, bun cu rău, la 150 tovărășii ca primul pas pentru organizarea și munca cooperative, eu nu aflu de absolută necesitate înființarea momentană a unei sau mai multor Centrale cooperative. Și asta mai ales din două motive: în felul acesta am pară afirmarea dorințelor separatiste și, pe de altă parte, am câștigă vreme, în care praxa ne-ar fixa felul și condițiile de alcătuire a viitoarei ori viitoarelor Centrale cooperative.

Pentru înființarea Centralei sau centralelor ne lipsesc de altfel, în situația dată, chiar și mijloacele materiale, cari să facă posibilă întreținerea cinstită a unui organism complet, cum s'ar impune la o Centrală.

Din aceste motive, propunerea mea este ca deocamdată, și asta cât se poate de curând, să înființăm un Birou Central cooperativ cu sediul în Sibiu. sub auspiciile Asociațiunii resp. a secției sale economice și având sprijinul frățesc și moral al „Solidarității“.

Menirea acestui birou central ar fi:

Întreținerea vie a mișcării cooperative prin scris, prin prelegeri la sate și prin editarea resp. atașarea unui supliment la o gazetă deja existentă, sau a unei reviste modeste, ce să apară de cel mult 2 ori la lună. Chestiunea publicației de propagandă cooperative s'ar putea rezolvi și prin revista „Transilvania“ și în cazul cel mai bun prin scoaterea unei foi bisăptămânale la fel cu „Tovărășia“ redactată de mine, prin care, pe cele ale ei patru pagini, s'ar putea întreține o prețioasă propagandă populară, atât în folosul cooperației, cât și al „Asociațiunii“ și al băncilor noastre — reprezentate prin „Solidaritatea“.

Dacă spesele de editare, cari s'ar urcă la 3,000 coroane anual, n'ar fi în cea mai mare parte acoperite prin abonamente, foaia aceasta ar putea fi cuprinsă în cadrele revistei „Transilvania“, în care caz n'ar cere nici o jertfă nouă materială.

Prin acest birou s'ar adună și s'ar completă datele statistice referitoare la cooperația de aici: unde și cum s'ar putea intrupa cu mai mulți sortii de izbândă. Ca material de propagandă s'ar înregistra și s'ar classa datele prin cari am avea tabloul activității cooperative din alte țări și alte neamuri.

Biroul acesta ar da toate informațiile, ce s'ar cere, fie pentru pregătirea fie pentru înființarea, administrarea și conducerea de tovărășii.

Ca să poată răspunde acestor cereri, dela început s'ar pregăti în birou statute tip pentru cele mai uzitate feluri de tovărășii. Tot așa s'ar pregăti regulamente tip, registre de contabilitate tip, precum și formulare pentru actele de înregistrare, pentru procesele verbale ale adunărilor de constituire și generale, precum și toate tipăriturile necesare administrației interne.

Acest birou ar nizu, având protectoratele amintite, să folosească în favorul cooperației atât puterile, ce sunt la despărțămintele Asociațiunii, cât și puterile de muncă aflătoare în birourile băncilor noastre și în organismele bisericesti.

Pentru tovărășiile existente și ce se vor înființa, biroul ar mijloci legături financiare cu băncile indicate prin situația geografică și împrejurările date, respective ar ajuta finanțarea, ce s'ar face prin anumite instituții.

În fine acest birou ar aranja cursurile cooperative, ce se impun doar ca primul pas în acțiunea cooperative, a cărei organizare o dorim.

Acest birou precum se învederează ar fi pregătorul Centralei ori Centralelor cooperative.

Chestiunea existenței legale mai ușor ar fi rezolvită, dacă ar fi atașat acest birou secției economice a Asociațiunii, avându-și sancțiunea această atașare în statutele Asociațiunii. Conducerea biroului ar fi încredințată unei comisii speciale exmisă de secția economică cu aprobarea Comitetului central al Asociațiunii, care la rândul său ar cere sprijinul direcțiunii „Solidarității“ și al celor două consistoare arhidiecezane.

Din comisia aceasta ar face parte mai întâi cei puținii 3—4 cooperatori, apoi câte doi reprezentanți al Asociațiunii, ai Solidarității și ai Consistoarelor în total dar 10—12 bărbați. Reprezentanții cooperativelor ar putea fi aleși cam dintre următorii domni: Ioan I. Lăpădatu, I. Oțoiu, I. Enescu, V. Tordășianu Fabiu Toma, Romul Simu, Constantin Popp, Gavril Todica, preotul Aurel Nistor din Arpăc, Dr. Amos Frâncu, Dr. Pompiliu Cioban și alții, la cari se adaug și exmișii cooperativelor.

Această comisie ar lucra independent, având numai obligamentul să raporteze din timp în timp mandanților săi.

Sub imediata conducere a acestei comisii ar stă cancelaria Biroului Central, în care deocamdată ar putea prevedea toate agendele un conducător, un funcționar și unul ori doi copişti, după trebuințe. Persoanele potrivite s'ar găsi și în caz de lipsă, acum la început, cu toate ocupațiile, ce le am și eu a-și putea prevedea o parte din lucrările acestui birou. Unul ori doi devotați muncitori inomis ar trebui să fie în permanență în serviciul biroului.

Jertfele materiale reclamate de organizarea acestui birou ar ajunge la suma de 7—8,000 coroane anual din cari:

Spese de călătorie pentru comisie și pentru funcționari circa 2,000 cor.; salare pentru funcționarii biroului circa 5,000 cor.; tipărituri și modele (tip) după subtragerea sumelor intrate pentru tipăriturile tovărășiilor înființate, circa 1,000 cor.

Aceiași membrii ai comisiei și funcționari completați, prin revizorii experți ai Solidarității și prin alți cooperatori, ar implini și rolul de prelegători al cursurilor cooperative, calculându-le ca spese de drum cca 2,000 cor. Așa că întreagă această acțiune cooperative ar costă anual circa 10,000 cor., și s'ar impune în felul acesta cel mult doi ani.

Chestiunea cursurilor cooperative, eu o aflu ca una dintre cele mai importante probleme, care își

așteaptă fericita rezolvire acum la începutul muncii, cu deosebire. Incontestabil, că întreaga acțiunea cooperativă, gravitând la sate, apostoli firești ai acestei acțiuni vor fi preoții și învățătorii noștri, în primul rând. Ca să asigurăm reușita deplină, prima preocupare cred că ni se impune să înarmăm cel puțin pe fiitorii preoți și învățători cu necesarele cunoștințe economice, sociale și cooperative. Pentru atingerea acestui scop mijlocul cel mai potrivit îl aflăm în întreținerea unor *cursuri cooperative în seminarele noastre teologice și pedagogice*.

Ca început, în fiecare seminar cursul ar dura cel mult 6 zile continuativ sau în grupe de câte 2 zile cu câte 3—4 oare la zi, fixate între sau după oarele prelegerilor regulate.

Avem cinci seminare: în Sibiu, în Blaj, în Arad, în Caransebeș și în Gherla, prin urmare întreg ciclul de cursuri ar țineă 30 zile cu 90—120 oare de propunere.

Materialul acestor cursuri s'ar împărți în trei grupe:

- a) principiile de economie națională și sociologie;
- b) teoria cooperatiei, începuturi, sisteme, justificări;
- c) cooperativele în practică: înființarea felurilor de tovărășii, statutele și mijloacele lor, înregistrarea, conducerea, administrația și contabilitatea tovărășiilor.

Pentru propunerea materialului schițat am rugă pe următorii bărbați:

Pentru materialul din grupa a);

domnii: Ioan I. Lăpădatu, Dr. Ioan Răducanu, prof. docent universitar, Oct. C. Tăslăuanu, profesorii I. Socaciu și I. C. Panțu.

Pentru materialul din grupa b):

domnii: I. Oțoiu, I. Enescu, controlorul I. P. Pascani, G. Todică și Constantin Popp.

Pentru materialul din grupa c):

domnii: V. Cuibă, I. Bobina, Romul Simu, V. Tordășianu, I. Moldovanu, I. Dâmboiu și V. C. Osvadă.

Se înțelege, că lista aceasta s'ar putea completa, cum s'ar putea schimba dela un conferențiar la altul materialul de propus.

Cu o potrivită împărțea s'ar putea ajunge ca nici unul dintre prelegători să nu jertfească mai mult ca 2—4 zile.

Spesele de călătorie și întreținere a prelegătorilor, s'ar acoperi pe deplin din cele 2,000 coroane, luate deja în socoteală la Biroul central cooperativ.

Am convingerea, că prin aceste cursuri s'ar ajunge înzecit mai mult, decât prin orice altfel de propagandă, după ce din propria experiență m'am încredințat, că tinerii din toate seminarele noastre așteaptă și au o dragoste aleasă pentru chestiunile economice și sociale și în special pentru cooperatie.

Resfirați prin satele noastre, tinerii seminaristi de azi vor deveni cei mai înțelegători și însuflețiți cooperatori și, în urmare, muncitori pentru adevărata noastră organizație economică.

(Va urma).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 28 Martie 1912.

Situația pieței de bani nici în săptămâna expirată nu arată o îmbunătățire mai de seamă. Atât în străinătate, cât și în piața internă de bani în vederea lui ultimă cererile au fost foarte mari, iar ofertele neînsemnate. Sunt însă speranțe întemeiate, că după încheierea subscripțiunii marelui împrumut contractat acum în Paris capitalurile franceze vor căuta iarăși plasare în străinătate și vor contribui la ameliorarea situației.

Discontul a variat în Budapesta în ultimele zile între 5%—6% și chiar peste 6%, și în Viena dela 4 $\frac{1}{3}$ % în sus. În Berlin discontul privat s'a stabilit la 4 $\frac{7}{8}$ %, iar în Londra 3 $\frac{7}{16}$ %.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„*Olteana*“, *casă de economii, societate pe acțiuni în Viștea inferioară*. În legătură cu programul adunării generale a casei de economii „*Olteana*“ societate pe acțiuni în Viștea inf. convocată pe 11 Aprilie st. n., la 10 oare a. m. se aduce la cunoștință, că între obiectele, ce se vor pertracta se va pune sub punct 5.) și Modificarea §. 4 din statute.

CRONICA.

O întrebare. Primim următoarele: În adunarea generală a institutului „*Târnavăneana*“ din Sigbișoara, ținută în 22 Februar n. a. e., s'a luat următoarea hotărâre:

„Adunarea generală încredințează direcțiunea institutului să facă pașii de lipsă pentru fuzionare cu institutul „*Albina*“.

Până astăzi, după cât știu, nu s'a făcut nici un pas în această privință. * Intreb deci direcțiunea „*Târnavăneii*“ are de gând a satisface acestei dorințe a acționarilor?

Un acționar.

Centrala cooperativă „*Hangya*“ în 1911. Conform ultimului bilanț „*Hangya*“ a avut la finele anului 1911 capital social de K 1.953,600. Rezervele se cifrează incluzive dotația anului curent cu K 250,000 și profitul net cu K 167,483—. Valoarea mărfurilor vândute în 1911 celor 1091 cooperative aparținătoare centralei „*Hangya*“ s'a urcat la K 24 milioane și la finele anului 1911 a avut în magaziiile sale mărfuri în valoare de K 2.573,733.

Sumar.

Situația financiară. — Banca generală de asigurare. — Intruparea și organizarea mișcării cooperative la noi. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți comerciale și financiare*: „*Olteana*“, *casă de economii societate pe acțiuni în Viștea inferioară*. — *Cronică*: Centrala cooperativă „*Hangya*“, în 1911, O întrebare.

* După informațiile, ce avem, de fapt n'a intrat la „*Albina*“ până acum nici un act oficios în această chestiune.

„PLUGARUL”, institut de credit și de economii, societate pe acții în Cacova.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului „PLUGARUL”, societate pe acții în Cacova, sunt prin aceasta convocați la

a X-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminecă, la 31 Martie a. c. st. n. la 2 ore p. m.*, în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale, raportul comisiei verificatoare și constituirea biroului.
2. Raportul anual al direcțiunii și inspecțiunii.
3. Stabilirea bilanțului și darea absoluturului.
4. Alegerea direcțiunii și inspecțiunii.

Cacova, la 20 Martie 1912.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1911. — Mérlegyszámlla 1911. Dec. hó 31-én.		Pasiva — Teher.		
	K	f		K f	
Cassa — Pénztár	22,785	81	Capital — Alaptőke	200,000	
Cassa de păstrare postală — Postatakarékpénztár	432	27	Fond de rezervă general — Általános tartalékalap	43,186	12
Escont: cambii personale — személy váltók	231,627	08	Fond de rezervă special — Különleges tartalékalap	3,003	16
Cambii hipotecate — Bekebelezett váltók	328,788	12	Fond de penziune — Nyugdijalap	2,675	95
Impr. hipotecare — Kötelezvények	139,575	75	Fond pt. amortizarea casei — Háztörlesztési alap	3,000	—
Lombard	310	—	Depuneri — Betétek	391,235	—
Efecte — Értékpapírok	185,153	84	Reescont — Vizleszámitolás	390,352	80
Casa institutului — Intézeti ház	79,183	82	Hipotecă cedată — Engedményezett kölcsönök	118,797	—
Realități — Ingatlanok	8,985	12	Sarcina întabulată pe casă — Bekebelezés a házra	56,000	—
Diverse conturi debitoare — Külömböző adós számlák	27,563	—	Creditori în cont curent — Folyószámla hitelezők	25,141	53
Domeniul Surduc — N.-Szurduki bérgazdaság	124,005	74	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	1,369	27
Prăvălia institutului — Intézeti bolt	41,436	65	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	3,367	89
Podrum — Pincze	7,062	85	10% contrib. după inter. de depun. — 10% betétkamatadó	453	21
Societățile de asigurare — Biztosító társaságok	35,470	83			
Interese de reescont anticipate — Előlegezett visszeszám. kamat	6,250	58			
Mobilier — Berendezés	5,609	50			
Perdere — Veszteség	4,341	97			
	1,248,582	93		1,248,582	93

Eșite — Kiadás.	Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.		Intrate — Bevétel.		
	K	f		K f	
Interese după depuneri — Betét kamatok	9,191	80	Profit transpus — Áthozott nyereség	1,500	—
Interese după reescont — Vizleszámitolási kamat	37,021	86	Interese — Kamatok	49,980	20
Interese după hipotecă cedată — Kamat engedményezett kölcsönök után	3,501	12	Venite dela efecte — Értékpapír jövedelme	33	90
Dare erarială și comunală — Állami és közs. adó	3,794	80	Venite dela întreprinderi — Vállalatok utáni jövedelme	25,466	45
Dare după interese de depuneri — Betét kamat adó	913	97	Proviziuni — Jutalékok	12,113	57
Salare — Fizetések	12,481	—	Perdere — Veszteség	4,341	97
Spese de birou — Irodai költségek	8,114	—			
Descrieri — Leírások	18,417	46			
	93,436	09		93,436	09

Cacova (Kákófalva), la 31 Decembrie 1911.

Ioan Epure m. p.,
dir. executiv. — vezérigazgató.

Ioan Orrean m. p.,
cavaler al Ord. „Steaua României”
prezidentul institutului. — az intézet elnöke.

Tiberiu G. Neda m. p.,
contabil. — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATOSÁG:

Dr. Liviu Cigărean m. p. George Balica m. p. Simeon Popa m. p. Jorgovan Vasile m. p. Sofron Gacica m. p.
Trăian Linția m. p. Aurel Popovici m. p. Ioan Almăjan m. p. Nicolae Vuc m. p. Iova Cașiu m. p.
Ion Milovan m. p. Ioan Stoina m. p.

Subsemnatul comitet am confruntat bilanțul prezent cu registrele și l-am aflat în ordine și consonanță. — Aluțirott felügyelőbizottság megvizsgáltuk jelen mérleget az intézet könyveivel és azt azokkal megegyezőnek találtuk.

Cacova (Kákófalva), la 20 Martie 1912.

INȘPECȚIUNEA: — A FELÜGYELŐ BIZÓTTTSÁG:

George Pența m. p., prezident. — elnök. Iuliu Birou m. p. Ioan Toader m. p. Juca Jivan m. p. Ioan Craia m. p.
Ioan Perian m. p., șefcontabil la „Oraviciana”, revizor expert al „Solidarității”. — „Oraviciana” rvt. főkönyvelője a „Solidaritarea” revizora.

„PLUGUL“, însoțire economică în Cohalm.

ACTIVE.		Bilanț cu 31 Decembrie 1911.		PASIVE.	
		K	f		
Cassa în numărar			5·72	Capital de cvote: 279 cvote à	
Capital nevărsat		1,339·—		K 20·—	5,580·—
Depuneri la bănci		6,561·60		Creditori	609·38
Efecte		832·—		Profit curat	3,477·94
Realități		700·—			
Recvizite economice	468·76				
amortizare	268·76	200·—			
Debitori		29·—			
			9,667·32		9,667·32
DEBIT.		Contul Profit și Perdere.		CREDIT.	
		K	f	K	f
Interese după împrumuturi proprii		478	60	Venite din parțelări	4,298·44
Interese membrilor		109	38	Arânzi	58·20
Spese de cancelarie		107	20	Interese după depuneri la bănci	627·14
Porto			5·80		
Contribuțiune: dare directă și aruncuri			536·10		
Amort. din recvizite economice			268·76		
Profit curat			3,477·94		
			4,983·78		4,983·78

Cohalm, în 31 Decembrie 1911.

Ioan Bercan m. p.,
prezidentul direcțiunii.George Fuciu m. p.,
cassar și membru în direcțiune.

DIRECȚIUNEA:

George Spornic m. p.

Moise Ionescu m. p.

Bucur Frățilă m. p.

Ioan Seracu m. p.

Ioan Popa m. p.

Am revăzut conturile prezente și le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Cohalm, în 4 Martie 1912.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Ioan Vătășan m. p.

Zacheiu Borcoman m. p.

Ioan Borcoman jun. m. p.

George Homorozean m. p.

George Danciu m. p.

Biroul tehnic

Ioan V. Făt

Budapesta, VI. Nagymező utca 36 sz.

mijlocește cumpărarea de tot felul de mașini și recomandă publicului depozitul său de mașini agricole etc. — Prețuri-curente ilustrate se trimet la cerere, franco și gratis.

O domnișoară

absolventă a unui curs privat de CONTABILITATE cu praxă de doi ani și bine introdusă în toate afacerile de bancă, posedă în scris și vorbire limbile română și maghiară și știe scrie cu mașina, caută aplicare la vre-o bancă sau în biroul unei firme mai mari. — Adresa o dă redacția acestei reviste.